# Історія 11

**10-31-2026**

***Тиждень #8***

***Лекція #5б:***

***Директорія 1918-1921***
(початок – закінчення)

**Завдання (з долучених лекцій):**

**Прочитати:**

***Лекція #8:***

***Східна Україна як Радянська Республіка***
Ст. 57-63.

**Виконати:**

**Написати пояснення слів на ст. 63**

# Східна Україна як Радянська Республіка

## I. Проголошення УРСР большевиками

В грудні 1917 р. У Києві зібрався З'їзд Селянських і Робітничих Рад України, який очолив професор Михайло Грушевський. Більшевицька фракція {faction}сподівалася одержати більшість голосів, але одержала всього 10%. Невдоволені тим фактом, большевики покинули Київ і переїхали до Харкова, де скликали свій З'їзд рад, обвинувативши {accused} ЦР втоми, що вона є „ворогом народу". Харківський з'їзд створив Центральний Виконавчий Комітет Рад і Народний Секретаріат (уряд). Обі інституції були майже повністю опановані не-українським елементом. Державу назвали Українська Радянська Соціялістична Республіка (УРСР). Уряд УРСР анулював {annuled} всі акти видані Генеральним Секретаріатом ЦР.

## II. Радикальні реформи Харківського уряду

Уряд УРСР ввів або змодифікував майже всі акти, що їх видавав Ленін у Москві. Серед них такі: (а) землю вилучили {excluded} з приватної власности, (б) націоналізували {nationalized} майже всі міські будинки, (в) націоналізовано банки, транспорт і зв'язок {communications}, (г) удержавлено {nationalized} майже всю індустрію і торгівлю. За московським зразком заведено утопійний „воєнний комунізм", основою якого була „зрівнялівка" {equalization}, жорстокий політичний і економічний терор. Таємна поліція ЧЕКА з масою донощиків {informers} вбивала, вивозила й переслідувала так званих „ворогів народу". Серед них були діячі культури, освітяни, духовенство і колишні воїни Української Армії.

Політика „воєнного комунізму" була такою негуманною {inhumane}, що властиве виробництво і обмін перестали майже існувати. В різних районах Росії і України вибухали повстання і бунти проти влади.

## III. Ера Нової Економічної Політики (НЕП)

Жорстокий терор, жахливий спад продукції, непрацездатність {failures, unworkability} „зрівнялівки" почали загрожувати упадкові радянського режиму. Щоб рятувати ситуацію, Ленін задумав тимчасово поступитися і в 1921 р. оголосив новий курс, знаний як НЕП. Уряд пішов на радикальні зміни. Хоч земля лишилася націоналізованою, Уряд

©2000 UHS/UVBH 00.11 ІСТОРІЯ
Copyright 2001 Ukrainian Heritage School. Abington, PA Licensed to: School of Ukrainian Language & Culture - Ukr. Assoc. of Detroit

дозволив селянам працювати на тих участках {parcels}, якими вони володіли до революції. Дозволено приватну ініціятиву; більшість торговельних об'єктів, як теж багато індустріяльних комплексів передано у приватні руки. Внаслідок тих змін швидко почала відроджуватися продуктивність праці. Населення почало збагачуватися, відновлено понищені під час війни будинки, дороги, мости, тощо. Успіхи НЕП були такі значні, що в 1928 р. загальне виробництво товарів і послуг {goods and services} досягло рівня 1913 року.

## IV. Політика „українізації"

Ідучи за початковими обіцянками Леніна, уряд повів політику збільшення прав і привілеїв корінного {native} населення, яку називали „українізацією". Тобто, почався досить відчутний перехід головних {basic} урядових установ, шкіл, театрів, видавництв на українську мову. Крім цього уряд повів широко закроєну боротьбу із неписьменністю. „Українізація", одначе була короткотривалим спалахом {outburst}. Коли в 1928 р. Сталін захопив владу, і після ліквідації фракції Бухаріна (правих) і Преображенського (лівих), Сталін усунув не лише НЕП, але почав насильну колективізацію села і ті здобутки, які населення одержало від НЕП-у. У той час прийшов теж і кінець „українізації" 1922-1928-их років. Найбільш відомим захисником українізації був Микола Скрипник, який протестуючи проти насильства, поповнив самогубство у 1933 р.

Copyright 2001 Ukrainian Heritage School, Abington, PA
©2000 UHS/УКРШ 00-11 ІСТОРІЯ
Licensed to: School of Ukrainian Language & Culture - Ukr. Assoc. of Detroit

15

# Східна Україна як Радянська Республіка

Ім'я_____

*ВКАЗІВКА:* Відповіджте на наступні питання.

1. Які дві фракції поділилися на з'їзді в Києві у грудні, 1917 р. і чому?

2

2. Який був наслідок цього поділу?

1

3. Поясніть як уряд УРСР ставився до (а) уряду ЦР і (б) уряду Леніна.

2

4. Які економічні зміни пробували завести в УРСР?

2

5. Вичисліть три капіталістичні зміни, які Ленін мусів запровадити.

3

6. Вичисліть три наслідки НЕП-у.

3

7. Яку користь приніс НЕП для України?

2

Copyright 2001 Ukrainian Heritage School, Abington, PA Licensed to: School of Ukrainian Language & Culture - Ukr. Assoc. of Detroit

# Східна Україна як Радянська Республіка

Ім'я_____

*ВКАЗІВКА:* Виберіть десять слів з поданого списку. Використайте кожне вибране слово в реченні не-історичного характеру.

1. обвинувачувати _____
2. зв'язок _____
3. фракції _____
4. удержавлювати _____
5. негуманний _____
6. спалах _____
7. корінний _____
8. послуги _____
9. товари _____
10. марнотравство _____
11. безгосподарність _____
12. тартаки _____
13. охоплювати _____
14. споживчі _____
15. підприємства _____

Copyright 2001 Ukrainian Heritage School, Abington, PA Licensed to: School of Ukrainian Language & Culture - Ukr. Assoc. of Detroit

# Східна Україна як Радянська Республіка

Ім'я_____

*ВКАЗІВКА:* Подайте повне пояснення наступних термінів.

"Зрівнялівка" _____

Воєнний комунізм _____

ЧЕКА _____

Українізація _____

Колективізація _____

Націоналізація (удержавлення) _____

УСРР _____

НЕП _____

Ленін _____

Copyright 2001 Ukrainian Heritage School, Abington, PA

©2000 ШЕВЧУК 99-11 ІСТОРІЯ

Licensed to: School of Ukrainian Language & Culture - Ukr. Assoc. of Detroit